

Sygn. akt I CSK 315/11

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 17 maja 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. S.A.

przeciwko Przedsiębiorstwu Eksploatacji Rurociągów Naftowych "P."
S.A.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 17 maja 2012 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 20 stycznia 2011 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu
Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2010 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powódki 236 943,77 zł z ustawowymi odsetkami i orzekł o kosztach procesu.

Sąd ustalił, że w dniu 20 listopada 2000 r. Energetyka SA w B. (której następcą prawnym jest „S.” SA) zawarła z Przedsiębiorstwem Telekomunikacyjnym „S.” SA (obecnie „M.” SA) umowę nr 4/00 o udostępnienie prawa drogi. Przedmiotem umowy było zamontowanie urządzeń telekomunikacyjnych spółki „S.” na terenie i urządzeniach elektroenergetycznych stanowiących własność Energetyki SA i wykupienie przez Energetykę SA od spółki „S.” po zakończeniu wymienionej inwestycji określonych włókien światłowodowych. W umowie strony ustaliły opłaty za udostępnienie prawa drogi, wykorzystanie kanału kablowego na terenie stacji energetycznej Energetyki SA, umieszczenie urządzeń spółki „S.” w wyznaczonych pomieszczeniach Energetyki SA i energię elektryczną.

W paragrafie trzecim umowy Energetyka SA zezwoliła na budowę sieci optotelekomunikacyjnej, pozwalającej prowadzić spółce „S.” działalność statutową. Strony ustaliły także terminy zakończenia inwestycji. Umowa została zawarta na 15 lat, z możliwością przedłużenia na kolejne pięć lat.

Na podstawie porozumienia zawartego przez powódkę i „T.” sp. z o.o. w dniu 29 czerwca 2005 r., spółka „T.” uzyskała prawo do używania od dnia przekazania po 60 włókien światłowodowych w kablu światłowodowym na odcinkach Komorowice – granica Państwa, Oświęcim/Dwory – Komorowice, granice Państwa – Ropice (Czechy).

W dniu 29 czerwca 2005 r. powódka sprzedała spółce „T.” 60 włókien światłowodowych w kablu światłowodowym na odcinku Komorowice – granica Państwa. Strony umowy postanowiły, że przekazanie światłowodów nastąpi w dniu 14 lipca 2005 r. Z dniem 30 czerwca 2005 r. powódka przeniosła na rzecz „T” prawa i obowiązki wynikające z umowy z dnia 20 listopada 2000 r. Ponadto powódka zobowiązała się do uzyskania zgody Energetyki SA na przeniesienie praw i obowiązków wynikających z umowy z dnia 20 listopada 2000 r. Powódka oświadczyła też, że według stanu z dnia 30 czerwca 2005 wynikające z umowy z dnia 20 listopada 2000 r. opłaty na rzecz Energetyki SA zostały przez nią zapłacone.

Zgodnie z paragrafem czwartym umowy sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 r. strony postanowiły, że wzajemne wierzytelności wynikające z umowy i wszystkich przyszłych umów, w których usługodawcą usług telekomunikacyjnych będzie „T.”, a usługobiorcą powódka, będą podlegały wzajemnej kompensacji przez okres pięciu lat. Strony postanowiły również, że każda z nich ponosi odpowiedzialność z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy na zasadach ogólnych, z wyłączeniem korzyści. W wypadku nieprzeniesienia prawa do drogi na rzecz spółki „T.” w dniu 30 czerwca 2005 r. lub niewyrażenia przez Energetykę SA zgody na to przeniesienie, strony umowy przewidziały prawo odstąpienia przez „T.” od umowy w drodze pisemnego oświadczenia złożonego powódce w oznaczonym terminie. W paragrafie siódmym umowy ustalono, że umowa wchodzi w życie pod warunkiem zawieszającym zawarcia umowy cesji i uzyskania zgody Energetyki SA na przeniesienie praw i obowiązków wynikających z umowy z dnia 20 listopada 2000 r. W dniu 19 września 2005 r. aneksem do umowy sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 r. strony zmieniły umowę m.in. co do terminu uzyskania zgody Energetyki SA na przeniesienie praw i obowiązków wynikających z umowy z dnia 20 listopada 2000 r.

W dniu 30 września 2005 r. powódka i „T.” podpisały aneks nr 5 do umowy z dnia 20 listopada 2000 r., w którym spółka „E.” miała wyrazić zgodę na przejęcie praw i obowiązków wynikających z tej umowy i na dokonanie cesji uprawnień przysługujących powodowi z tej umowy na „T.” Spółka „E.” nie podpisała tego aneksu.

W dniu 7 lipca i 10 października 2005 r. powód przekazał protokolarnie spółce „T.” przedmiot umowy zawartej przez strony w dniu 29 czerwca 2005 r. (światłowody).

W dniu 20 stycznia 2006 r. powódka i spółka „E.” zawarły porozumienie, którego stroną miał być także „T.”. Spółka „T.” nie podpisała jednak tego porozumienia. Zgodnie z treścią tego porozumienia powódka przelewała z dniem 1 lutego 2006 r. na rzecz spółki „T.” wszelkie prawa i obowiązki przysługujące jej z tytułu umowy z dnia 20 listopada 2000 r., które „T.” przejmował z dniem 1 lutego 2006 r., a spółka „E.” wyraziła zgodę na ustąpienie przez powoda z umowy z dnia 20 listopada 2000 r. i przejęcie wszelkich praw i obowiązków przez „T.”.

W dniu 20 stycznia 2006 r. pozwana i „T.” zawarły umowę, którą „T.” przeniosła na rzecz pozwanego m.in. własność kabla światłowodowego na odcinku Komorowice – granica państwa oraz Oświęcim – Komorowice, z zastrzeżeniem warunku, że jeżeli należności na rzecz pozwanej zostaną spłacone przeniesienie własności straci moc i „T.” stanie się ponownie właścicielem tych rzeczy, celem zabezpieczenia wierzytelności pozwanej przysługujących jej z tytułu opłat należnych na podstawie umowy dzierżawy włókien światłowodowych z dnia 6 lipca 2004 r. Spółka „T.” oświadczyła, że przewłaszczone rzeczy stanowią jej własność.

Od października 2005 r. powódka refakturowała co miesiąc na „T.”, a następnie na pozwaną, opłaty uiszczone przez powódkę na rzecz spółki „E” z tytułu prawa do drogi. Powódka wystawiła na rzecz „T.”, a później na pozwaną, faktury na łączną kwotę 1 255 228, 14 zł. Z tego „T.” zapłaciła wynikającą z wyszczególnionych faktur kwotę w łącznej wysokości 218 000,85 zł. Należności i wynikająca z części wyszczególnionych faktur została scedowana przez powódkę na rzecz D. SA w likwidacji i stanowiła przedmiot procesu w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy pod sygnaturą GC 483/08, a pozostała należność, wynikająca z wyszczególnionych faktur, stanowi przedmiot niniejszej sprawy.

Pismem z dnia 8 sierpnia 2007 r. pozwana poinformowała powódkę, że w dniu 13 lipca 2007 r. nastąpiło połączenie pozwanej i spółki „T.” na podstawie art. 492 § 2 pkt 1 k.s.h. i z dniem połączenia pozwana przejęła wszystkie prawa i obowiązki spółki „T.”.

W dniu 31 grudnia 2008 r. pozwana potwierdziła powódce, że figurujące w jej księgach saldo na rzecz powódki, ustalone według stanu z dnia 31 grudnia 2008 r., wynosi 236 943,77 zł.

Sąd Okręgowy wskazał, że powódka dochodzi od pozwanej, uwzględniając zmiany podmiotowe po stronie pozwanej, zwrotu kwoty zapłaconej na rzecz spółki „E.” z tytułu opłat za prawo do drogi, określonych w umowie z dnia 20 listopada 2000 r., które – jej zdaniem – obciążają pozwaną zgodnie z umowami z dnia 29 czerwca 2005 r. Za niesporne Sąd uznał zawarcie przez strony porozumienia z dnia 29 czerwca 2005 r. uprawniającego pozwaną do używania określonych w nim światłowodów, zapłatę przez pozwaną opłat za prawo do drogi, wynikających z refakturowanych przez powódkę na pozwaną części faktur, zapłatę przez

powódkę spółce „E.” opłat za prawo do drogi, wynikających z określonych faktur i potwierdzenie przez pozwaną salda na dzień 31 grudnia 2008 r. w wysokości 236 943,77 zł z tytułu zwrotu opłat zapłaconych przez powódkę spółce „E.” za prawo do drogi.

Sąd pierwszej instancji uznał powództwo za uzasadnione. Przyjął, że strony zawarły w dniu 29 czerwca 2005 r. porozumienie uprawniające pozwaną do korzystania z określonych w umowie włókien światłowodowych oraz umowę z dnia 29 września 2005 r. sprzedaży włókien światłowodowych, w której powódka oświadczyła, że z dniem 30 września 2005 r. przeniósła na rzecz pozwanej prawa i obowiązki wynikające z umowy z dnia 20 listopada 2000 r. Pozwana nie skorzystała z przewidzianej w umowie sprzedaży z dnia 29 września 2005 r. możliwości odstąpienia od umowy. Zdaniem Sądu pozwana, która korzystała i korzysta z prawa drogi i nie zapłaciła za to dochodzonej kwoty, uzyskała korzyść majątkową kosztem powódki, podlegającą zwrotowi na podstawie art. 405 k.c.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanej.

Sąd drugiej instancji uznał, że umowy sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 są ważne. Sporna kwestia ich ważności i skuteczności została bowiem przesądzona prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 7 lipca 2010 r., sygn. akt ACa 702/09, w którym zarzut nieważności wymienionych umów nie został uwzględniony. Zdaniem Sądu, wbrew twierdzeniom apelującej, doszło także do skutecznego przelewu praw i obowiązków wynikających z umowy z dnia 20 listopada 2000 r. Jeśli chodzi o zawarcie umowy cesji przez strony procesu, to stanowcze oświadczenia w tym względzie zostały złożone w umowie sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 r., ale pod warunkiem wyrażenia zgody przez spółkę „E”. Zawarcie zatem dodatkowej umowy w tym zakresie nie było konieczne.

Zgoda spółki „E.” na cesję uprawnień i przejęcie zobowiązań wynikających z umowy z dnia 20 listopada 2000 r. została – zdaniem Sądu – z zastrzeżeniem warunków wyrażona w piśmie z dnia 30 września 2005 r., z zachowaniem przedłużonego w aneksie nr 1 do umów sprzedaży z dnia 29 września 2005 r. terminu do jej wyrażenia. W aneksie nr 5 do umowy z dnia 20 listopada 2000 r. zgodę na cesję wyraziły spółki „M.” i „T.”. Z kolei spółka „E.” oświadczenie o wyrażeniu zgody na cesję złożyła w porozumieniu z dnia 20 stycznia 2006 r. Taki

sposób postępowania – według Sądu – odpowiada wymaganiu złożenia oświadczeń w przewidzianej w art. 522 k.c. formie pisemnej. Wymaganie, aby porozumienie miało charakter trójstronny nie było wymaganiem ustawowym i nie oznacza, że oświadczenie wszystkich trzech stron musi być złożone w jednym dokumencie. Wyrażenie przez spółkę „E.” zgody na przelew i przyjęcie obowiązków wynikających z umowy z dnia 20 listopada 2000 r. już po złożeniu oświadczeń przez spółki „M.” i „T.” w aneksie nr 5, stanowi wypełnienie warunku, jaki strony zastrzegły w umowach sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 r. Nie bez znaczenia jest również fakt, że strony przystąpiły do wykonania umów sprzedaży, a ich przedmiot został wydany pozwanej. Reasumując, Sąd odwoławczy uznał, że dochodzone roszczenie podlega uwzględnieniu na podstawie art. 405 k.c.

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach, pełnomocnik pozwanej zarzucił naruszenie art. 229 w związku z art. 17 § 1 k.s.h., art. 60 k.c. i art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 519 k.c. i art. 522 k.c., art. 89 i art. 116 § 2 k.c., art. 405 k.c., art. 224 § 2 k.c. w związku z art. 225 i art. 222 § 1 k.c., art. 414 k.c. i art. 471 k.c., art. 519 w związku z art. 522 k.c., art. 366 § 1 i art. 376 § 1 k.c. oraz art. 217, art. 227, art. 235 k.c. w związku z art. 391 k.p.c., art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 365 k.p.c. Powołując się na te podstawy, wniósł o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania albo uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji bądź o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty poprzez oddalenie powództwa w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sporną kwestę ważności umów sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 r. Sąd odwoławczy uznał – jak wynika z odnoszących się do niej motywów rozstrzygnięcia – za przesądzoną prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 7 lipca 2010 r., ACa 702/09, wiążącym go w niniejszej sprawie. Kwestionując to stanowisko, skarżąca trafnie jednak zarzuciła, że uregulowana w art. 365 k.p.c. moc wiążąca prawomocnego wyroku ogranicza się do sentencji orzeczenia i nie obejmuje motywów rozstrzygnięcia.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że istota uregulowanej w tym przepisie mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia polega na tym, że wymienione w nim podmioty powinny mieć na względzie fakt wydania prawomocnego orzeczenia i jego treść (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2000 r., II CKN 655/98, niepubl.). Wynikający z niej stan związania – według dominującego poglądu w judykaturze Sądu Najwyższego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2007 r., IV CSK 110/07, niepubl. i z dnia 22 czerwca 2010 r., IV CSK 359/09, OSNC 2011, nr 2. poz. 16) – ogranicza się jednak do sentencji orzeczenia i nie obejmuje motywów rozstrzygnięcia. Dlatego w orzecznictwie przyjmuję się, że sąd nie jest związany ustaleniami i oceną dowodów, dokonanyymi w innej sprawie. Podkreśla się tylko, że, dokonując samodzielnych ustaleń, nie może ignorować stanowiska zajętego w innej sprawie, w której stan faktyczny był konstruowany na podstawie tego samego zdarzenia, lecz biorąc je pod uwagę, obowiązany jest dokonać własnych, wszechstronnych ustaleń i samodzielnych ocen, które w rezultacie mogą doprowadzić do odmiennych konkluzji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2002 r., IV CKN 1073/00, niepubl.). Uzasadnieniem tego stanowiska są – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 marca 2009 r., IV CSK 441/08, (niepubl.) – dwa argumenty. Zasadniczym jest ten, że w grę wchodzi tu kwestia prawa do oceny wiarygodności dowodów, będąca podstawą i gwarancją niezawisłości orzekania sędziowskiego. Dlatego, jak trafnie podkreślono w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2002 r., IV CKN 1073/00, wszelkie wyłączenia i wyjątki od zawarowanej w art. 233 § 1 k.p.c. zasady samodzielności i niezawisłości sądu w dokonywaniu oceny materiału dowodowego należy interpretować ścieśniająco. Drugi argument wynika stąd, że w każdej ze spraw opartych na tym samym zdarzeniu sądy – w następstwie realizowania zasady kontrydiktoryjności procesu cywilnego – mogą dysponować różnym materiałem dowodowym.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną podziela wyrażoną w przytoczonych wyżej orzeczeniach wykładnię art. 365 § 1

k.p.c. To oznacza, że zarzut wydania zaskarżonego wyroku z naruszeniem art. 365 § 1 k.p.c. jest uzasadniony. Rację ma zatem skarżąca, że Sąd nie był związany w niniejszej sprawie oceną spornej kwestii ważności umów sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 r., opartą na dokonanych w wymienionym wyroku Sądu Apelacyjnego ustaleniach faktycznych i wyrażonych w tym wyroku ocenach prawnych. Warto w związku z tym podkreślić, że z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 lipca 2010 r., ACa 702/09, wynika wyraźnie, co trafnie podniosła skarżąca, że umowy sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 r. zostały uznane za ważne, ponieważ zgromadzony w tej sprawie materiał nie dawał podstaw do innej oceny. Stwierdzono w nim wprost, że podnoszone przyczyny nieważności wymienionych umów uznano za niewykazane z powodu niedostatecznej aktywności pozwanego w procesie. Podjęta zaś przez pozwanego w postępowaniu apelacyjnym próba uzupełnienia materiału sprawy okazała się bezskuteczna, ponieważ Sąd odwoławczy zaoferowane na tym etapie postępowania wnioski dowodowe pominął jako spóźnione (art. 381 k.p.c.).

Wydanie zakażonego wyroku z naruszeniem art. 365 § 1 k.p.c. podważa podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku, albowiem nie można wykluczyć, że na skutek dokonania przez Sąd własnej oceny zasadności zakwestionowania ważności umów sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 r. ulegnie zmianie podstawa faktyczna rozstrzygnięcia. W tej sytuacji, ocena zarzutów naruszenia prawa materialnego byłaby przedwczesna, gdyż skuteczne zgłoszenie zarzutu naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy stanowiący podstawę zaskarżonego wyroku stan faktyczny nie budzi zastrzeżeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1997 r., II CKN 60/ 97, OSNC 1997, nr 9, poz. 128).

W związku ze stwierdzoną wadą podstawy faktycznej rozstrzygnięcia ubocznie należy zauważyć, że nie można odeprzeć zarzutu skarżącej że Sąd z naruszeniem art. 229 w związku z art. 17 § 1 k.s.h. uznał umowy sprzedaży z dnia 29 czerwca 2000 r. za ważne, ponieważ ocena spornej kwestii ich ważności została ograniczona do wiążącego przesądzenia jej w przytoczonym wyroku Sądu Apelacyjnego, bez dokonania własnych ustaleń faktycznych i oceny prawnej.

Kwestionując stanowisko Sądu odwoławczego, że nastąpiła umowna zmiana strony umowy z dnia 20 listopada 2000 r. na skutek przeniesienia praw i obowiązków wynikających z tej umowy na spółkę „T.”, skarżąca trafnie podniosła, że zakwalifikowanie jako przejęcia długu zawartych w punktach 3.1 umów sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 r. postanowień, że spółka „M.” przenosi na spółkę „T.” prawa i obowiązki wynikające z umowy z dnia 20 listopada 2000 r. wymaga rozważenia, czy można przyjąć taką kwalifikację przytoczonych postanowień umowy, mimo niezamieszczenia w nich oświadczenia spółki „T.” o zwolnieniu dotychczasowego dłużnika z długu. W literaturze przyjmuje się, że umowa przejęcia długu powinna zawierać zwolnienie z długu dotychczasowego dłużnika w sposób wyraźny, a nie tylko *per facta concludentia*. W razie wątpliwości należy bowiem uznać nowego dłużnika za dłużnika solidarnego, co doprowadziłoby do przystąpienia do długu, a nie do jego przejęcia. Omawiane przejęcie długu wiąże się z przewidzianą w § 9 umowy z dnia 20 listopada możliwością zmiany strony umowy. W związku z tym należy przypomnieć, że prawu polskiemu nie jest znana jako instytucja normatywna umowna zmiana strony. Dlatego zmiany całej strony zobowiązania wzajemnego można dokonać w drodze przelewu wierzytelności (art. 509 k.c.) i przejęcia długu (519 k.c.). Jest przy tym obojętne, czy nastąpi to w ramach jednej złożonej czynności, czy sukcesywnie. Konieczne jest natomiast, aby czynności prawne stron zawierały elementy niezbędne dla obu tych instytucji. W konsekwencji nie można odeprzeć zarzutu skarżącej, że Sąd z naruszeniem art. 519 k.c. uznał, iż doszło do przejęcia długu.

W okolicznościach sprawy przejęcie długu wymagało zgody wierzyciela – spółki „E”. Sąd uznał, że wyraziła ona tę zgodę w terminie przedłużonym aneksem nr 1 do umów sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 r. (30 września 2005 r.) w piśmie z dnia 30 września 2005 r. Uszło jednak uwagi Sądu – co trafnie zarzuciła skarżąca – że oświadczenie zawarte w tym piśmie podpisał tylko jeden członek wieloosobowego zarządu spółki „E”. Oceny wymagała zatem, czego nie zrobiono w sprawie, skuteczność tego oświadczenia. Wprawdzie spółka „E.” wyraziła wspomniana zgodę – jak ustalił Sąd – także w porozumieniu z dnia 20 stycznia 2006 r. jednakże jest ona przez Sąd – jak się wydaje – wiązana z umownym wymaganiem zgody na przejęcie długu w postaci trójstronnego porozumienia i

można mieć wątpliwości, czy została ona złożona, wobec ustalonego terminu do jej wyrażenia, z zachowaniem tego terminu.

W związku z zarzutem naruszenia art. 224 § 2 w związku z art. 225 i 222 § 1 k.c. polegającym na ich niezastosowaniu, należy przypomnieć, że skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe jego zastosowanie powinno być oparte na ustaleniach stanowiących podstawę faktyczną rozstrzygnięcia. Tymczasem omawiany zarzut skarżąca oparła na własnych ustaleniach faktycznych, odmiennych niż dokonane w sprawie. Przyjęła bowiem, inaczej niż Sąd, że umowy sprzedaży z dnia 29 czerwca 2005 r. są nieważne albo wygasły. Taki zarzut nie może odnieść zamierzonego przez skarżącego skutku, albowiem Sąd kasacyjny jest wiązany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawą faktyczną orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 16/97, OSNC 1997, nr 8, poz. 112).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji wyroku (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c.).